

Veřejná prospěšnost

Veřejná prospěšnost ve vztahu k vývoji neziskových organizací

**Seminář trendy a charakteristiky českého
neziskového sektoru 10 let po vstupu České
republiky do Evropské unie**

Snaha o kodifikaci veřejné prospěšnosti

- První pokus 2008 – 2011. V gesci Úřadu vlády, resp. Rady vlády pro NNO. Odmítnuto významnou částí neziskového sektoru v červnu 2011, následně legislativní proces zastaven.

- Další pokus - zákon o statusu veřejné prospěšnosti (2012-2013), v gesci MSP jako prováděcí zákon NOZ. Zákon schválen Poslaneckou sněmovnou, ale zamítnut Senátem, v mezidobí rozpuštěna Sněmovna, legislativní proces pozastaven.

Úprava VPO v NOZ

Občanský zákoník

§ 146

Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

§ 147

Veřejně prospěšná právnická osoba má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku, pokud splní podmínky stanovené jiným právním předpisem.

Úprava VPO v zákoně o dani z příjmu

§ 17a Veřejně prospěšný poplatník

(1) Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

(2) Veřejně prospěšným poplatníkem není

a) obchodní korporace,

b) Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,

c) profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,

d) zdravotní pojišťovna,

e) společenství vlastníků jednotek a

f) nadace,

1. která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli nebo

2. jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli.

Další příklad úpravy VPO

Pravidla pro spolufinancování Evropských fondů:

„.....veřejně prospěšnou činností se pro účely tohoto materiálu rozumí činnost v oblasti sociálních služeb, sociálního začleňování a hospicová péče.....“

Termín veřejná prospěšnost začíná být používán inflačně a vcelku akutně hrozí úplné vyprázdnění tohoto termínu a tím i omezená použitelnost v budoucnosti. Pokud kodifikovat, tak co nejdříve.

Zpět k podstatě

4 znaky definované v OZ dle §46:

- obecné blaho
- bezúhonné osoby
- poctivé zdroje
- hospodárně využívané jmění k veřejně prospěšnému účelu

Plus body pro kodifikaci statusu VPO

- zpřehlednění legislativy (nejen) z pohledu ze zahraničí
- použitelnost jednotné terminologie pro další normy (daně, rozpočtová pravidla, grantová schémata....)
- důraz na obsah a kvalitu, upozadění právní formy
- možnosti nadstandardních benefitů pro osoby se zapsaným statutem (daně, asignace....)
- garantovaná značka kvality (něco jako certifikace ISO v komerční sféře)
- významné využití pro privátní dárcovství
- *Vyčištění NNO od spících a nefunkčních subjektů a regulace těch ostatních – velmi důležité v původním záměru, od platnosti NOZ není relevantní*

Mínus body pro kodifikaci statusu VPO

- Další zbytečná byrokratická zátěž
- Znaky veřejné prospěšnosti jsou nejasné, dělám speciální činnost, „nevejdu se“ se mezi vyjmenované činnosti a nezískám status
- Na status dosáhnou jen velké organizace, pro malé nebude z organizačních a finančních důvodů dostupný
- Žádný reálný benefit to nepřinese
- Zavádí se umělá (formální, úřednická...) značka kvality, která o reálné kvalitě organizace nevypovídá nic
- Zvýší se možnosti veřejné (státní) kontroly NNO pro PO se zapsaným statutem, možnost šikanózního přístupu
- PO bez zapsaného statutu budou mít snížen až znemožněn přístup k veřejným prostředkům

Otázky, obavy, otevřené body

- **Jak nahlížet na PO, která se cítí být veřejně prospěšná dle §146 (NOZ), ale nemá zapsaný status dle §147?** (Autorovi známá verze zákona o statusu veřejné prospěšnosti odpověď nedává, NOZ také ne)
- Podmínky pro získání statusu jsou **moc přísné** (nelze na ně dosáhnout) X **moc slabé** (k ničemu organizaci reálně nenutí)
- Má mít skutečnost, zda daná organizace má či nemá status VP přímou vazbu na grantová schémata? (zejména u dotačních prostředků)
- Dořešit provázanost rejstříků, tedy, aby se stejné povinné dokumenty dle různých norem zadávaly jen jednou
- Částečná nepřesnost (nejen) ekonomických požadavků pro zápis statusu
- Obecně – přetrvávající obavy z aplikační praxe po zavedení Zákona o statusu veřejné prospěšnosti.
- Nutnost novelizace souvisejících norem (zejména daňové zákony)

Děkuji za pozornost

Ing. Jan Kamenický

Člověk v tísní, o.p.s.

jan.kamenicky@clovekvtsni.cz